

MARIA MONTESSORI: CARACTERÍSTIQUES

DELS MENORS DE 6 ANYS I ELS PRINCIPIS

MONTESSORIANS EN L'AMBIENT PREPARAT

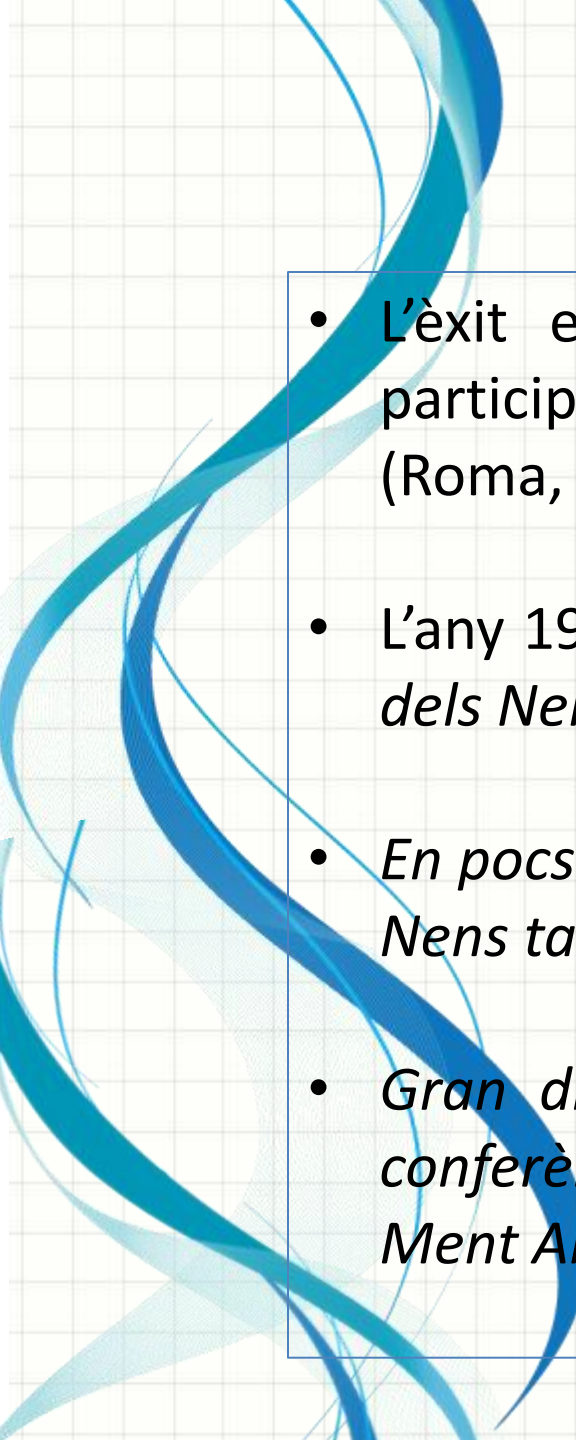
Anna Claravall

28/05/2015

-
- I. Vida de Maria Montessori
 - II. Obra (Les forces internes del nen)
 - III. L'ambient preparat
 - IV. Pràctica (Principis)
 - V. Conclusió
 - VI. Recursos

I. La Vida de Maria Montessori (1870, Ancona Itàlia- 1952, Holanda)

- Es la primera dona a estudiar Medicina al seu país.
- Va participar en un projecte amb nens amb necessitats educatives especials.
- Mitjançant les observacions d'aquests nens, va entendre millor el desenvolupament dels infants i va descobrir els seus interessos.
- Durant el projecte, aquests nens van passar satisfactòriament un test educatiu estatal.

-
- L'èxit en els resultats va fer que la pedagoga participés en diverses conferències per Europa (Roma, París i Londres).
 - L'any 1907 té lloc la inauguració de la primera *Casa dels Nens (Casa dei Bambini)*, a San Lorenzo, Roma
 - *En pocs anys, M. Montessori funda altres Cases dels Nens tant a Itàlia com a diferents ciutats europees.*
 - *Gran difusió de la seva pedagogia gràcies a les conferències i a la publicació de llibres, com ara La Ment Absorbent, l'any 1949.*

II. Obra (Les forces internes del nen)

- Els menors de 6 anys es troben en el Pla de desenvolupament (Període) de la Infantesa.
- Hi ha dos subgrups (dels 0 als 3 i dels 3 als 6).
- El primer grup és d'adquisició, creació i construcció del cos i psíquic del nen.
- El segon és de consolidació i expansió del que s'ha creat, on el nen comença a prendre decisions i a ser independent.
- És un període de grans canvis i transformacions, ja que és un temps en què es forma el cos del nen i es forja la seva personalitat.

Les forces internes dels nens:

1

- Les Tendències

2

- La Ment Absorbent

3

- Els Períodes Sensibles

Faciliten
el
desenvo-
lupament
del nen

1. Les Tendències

- Predisposició que ens fa actuar de manera determinada
- Són **universals** i duren tota la vida.
- Estan **interconnectades**, per exemple: cal una mica de curiositat (Tendència de la Curiositat) si hom vol anar i explorar (Tendència d'Exploració).
- Ajuden els humans a **sobreviure, a cobrir les necessitats bàsiques** tant físiques (menjar) com espirituals (l'amor i la protecció), a **desenvolupar-se i a adaptar-se a l'ambient**.

- **Són innates.**
- **Es manifesten de forma diferent** al llarg dels anys. Per exemple, en el cas de la Tendència per a la Independència; primer, es tracta d'una independència Funcional; més endavant, és una independència Intel·lectual i, en l'edat adulta, és Financera.

Hi ha moltes tendències, però les principals són les següents:

- Tendència de la Comunicació (És vital per mantenir relacions humanes i viure en societat.)
- La Tendència de l'Ordre (Les rutines i els patrons són importants per a la nostra existència. Ens ajuden a adaptar-nos.)
- La Tendència de l'Orientació (Consisteix a saber on es troba una persona en relació al seu voltant.)
- La Tendència de la Perfecció (En general, la gent intenta millorar i fer les coses ben fetes, com ara un artista que vol millorar la seva obra.)
- La Tendència de la Repetició (L'ésser humà tendeix a repetir accions.)
- La Tendència de l'Exactitud (L'ésser humà intenta ser exacte. Aquesta tendència està relacionada amb la Tendència de la Perfecció.)
- La Tendència de la Independència (Els éssers humans busquen la independència.)

- La Tendència de la Curiositat (Els éssers humans volen anar més enllà, volen descobrir coses noves.)
- La Tendència a l'Exploració (Els éssers humans volen descobrir allò que no coneixen.)
- La Tendència del Moviment (Els éssers humans es mouen.)
- La Tendència de la Creativa Imaginació
- La Tendència a l'Abstracció (És la capacitat de pensar una cosa sense tenir-la al davant, com ara una cadira.)
- La Tendència a la Imitació (Els éssers humans tendeixen a seguir un model.)
- La Tendència a Calcular (Jutjar.)
- La Tendència a la Concentració (És la capacitat de centrar-se en alguna cosa durant una llarga estona.)
- Si es satisfan totes les tendències, el nen és capaç de comunicar-se i expressar-se de manera independent i el seu desenvolupament segueix el seu camí natural.

2. La Ment Absorbent

- És un **tipus de ment** que el nen dels 0 als 6 anys té.
- La ment adulta raona, la ment del nen **absorbeix** les **impressions** de l'ambient, mitjançant **els sentits**.
- Treballa **sense descans i sense esforç**.
- És **indiscriminada**.
- És **global**.
- És **universal** ≈ Gramàtica Universal de Chomsky
- Una vegada la Ment Absorbent ha absorbit una impressió de l'ambient, aquesta última es desa a la **Mneme** (gran memòria). Tanmateix, el que s'absorb és mental, físic i/o espiritual.

- El nen interioritza les impressions que ha anat absorbint.
- La importància de la Ment Absorbent es fa palesa en les característiques del desenvolupament del nen: El Moviment, el Llenguatge i la Cultura.
- El **Moviment**: el nen absorbeix el moviment dels adults, tot interioritzant el **caminar**, gràcies a la **Tendència d'Imitació i a la del Moviment**.
- El **llenguatge**: la Ment Absorbent del nen absorbeix la manera en què les persones **parlen**. (**Tendència de la Comunicació i Tendència de la Repetició**)
- La **Cultura**: el nen actua a imatge i semblança de la gent que l'envolta (el comportament social). En altres paraules, tot això permet que el nen esdevingui un **home del seu espai i temps**.

3. Els Períodes Sensibles

- Són **períodes transitoris de temps**, en el quals el nen és sensible i està guiat per aspectes particulars de l'ambient que l'ajuden a satisfer les seves necessitats per desenvolupar-se.
- Ajuden el nen a construir **les característiques humanes** que els permeten esdevenir éssers humans.
- Són **transitoris i universals** .
- **No** estan **isolats**.
- Treballen juntament amb les Tendències i la Ment Absorbent.
- Els Períodes Sensibles comencen de manera gradual, tenen el seu punt àlgid i, després, van minvant.

- Quan un període sensible és satisfet, el nen es concentra en una activitat durant un llarg període de temps, aprèn de manera fàcil i es diverteix.
- Si un determinat període sensible no està sent satisfet, el nen pateix traumes i frustració. Es pot donar el cas dels nens salvatges.

- Hi ha sis tipus diferents de períodes sensibles:
 - El Període Sensible pel Llenguatge (dels 0 als 6 anys). La característica humana que es desenvolupa gràcies a aquest període és la **parla**. L'adult ha de tenir converses amb els nens, explicar o llegir contes, cantar cançons i donar lliçons en tres períodes.
 - El període sensible per l'Ordre (d'1 als 3 anys). La característica humana que es desenvolupa és **l'ordre intern**. El fet de tenir una ment interna ens permet raonar i discriminar. En aquest sentit, cal que les activitats estiguin en ordre, completes i de la més simple a la més complexa.
 - El Període Sensible per a la Coordinació del Moviment (de l'1½ als 4 anys). En aquest període, la ment i el cos estan treballant conjuntament. Com més treballen conjuntament, més coordinats són. És important oferir activitats que ajudin els nens a coordinar els seus moviments (activitats de la vida diària, com ara rentar-se les mans).

- El Període Sensible per al Refinament dels Sentits (als 3½ anys), en què aquest període guia la Ment Absorbent del nen a focalitzar la seva atenció en els sentits. Aquí és on el treball amb les activitats sensorials juguen un paper important en el desenvolupament del nen.
- El Període Sensible pels Objectes petits (d'1 als 2 anys). En altres paraules, aquest període guia la ment absorbent del nen a centrar la seva atenció en els detalls i les coses petites. Per exemple, un nen observa amb molta atenció com es mouen uns insectes.
- El període sensible del Comportament Social (dels 2½ als 6 anys). En aquest període, els nens deixen de ser egocèntrics, s'adonen que els altres existeixen i comencen a treballar en grups. La característica humana que es desenvolupa és la socialització. És per aquest motiu que, és important que l'adult predigui amb l'exemple i es mostri respectuós en la manera com interacciona amb els altres adults i amb els nens.

III. L'Ambient Preparat

- L'entorn que envolta el nen (relaxat, atractiu, a mida)
- Preparat amb antelació
- La Casa dels Nens (dels 2 als 6 anys)
 - ◆ Llibertat (de moviment, de tria d'activitat)
 - ◆ Ordre (Tendència de l'ordre)
 - ✓ Per àrees (Vida diària, **Sensorial**, Llengua, Matemàtiques i Cultura)
 - ✓ De simple a complexa i de concreta a abstracta
 - ✓ Han de permetre l'activitat
 - Activitats amb un objectiu
 - Facilitar la repetició (Tendència de la Repetició)
 Autocorrector

Rentar els plats

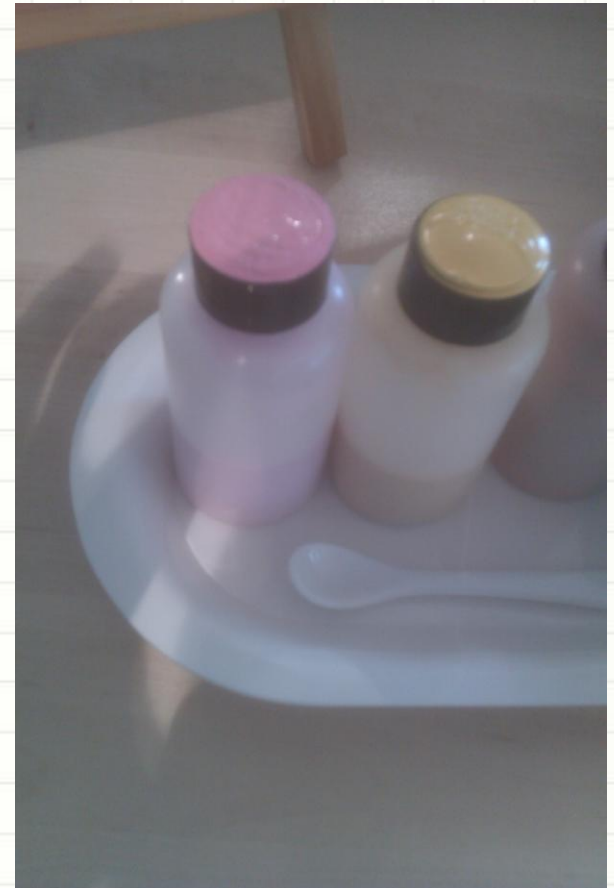

L'activitat ha d'estar: Neta, Completa i Ordenada.

Netejar un mirall, codificant un color:

Mirall

Altres Característiques de l'Ambient Preparat

- Tan sols, un exemplar de cada activitat

Paciència i la Concentració

- Espai dedicat a la lectura
- Materials naturals i/o fràgils (fusta, ceràmica, vidre...)
- Verticalitat
- Taula per esmorzar
- Un cicle de tres hores sense horaris preestablerts

ACTIVITAT EN GRUP

GUARDA-ROBA

ACTIVITATS SENSORIALS

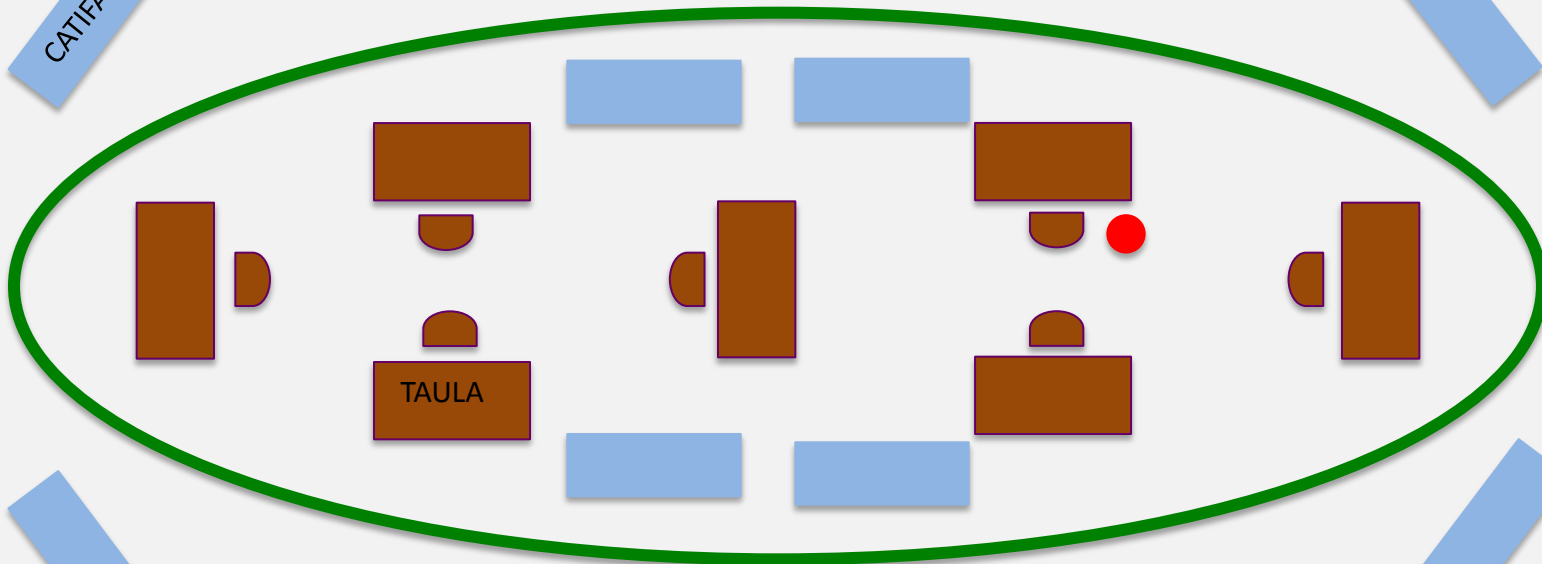

RACÓ DE LECTURA

ACTIVITATS DE LA VIDA DIÀRIA

CATIFA

ACTIVITATS DE LLENGUA

TAULA PER ESMORZAR

MATEMÀTIQUES

CATIFES

CULTURA

TAMBORETS

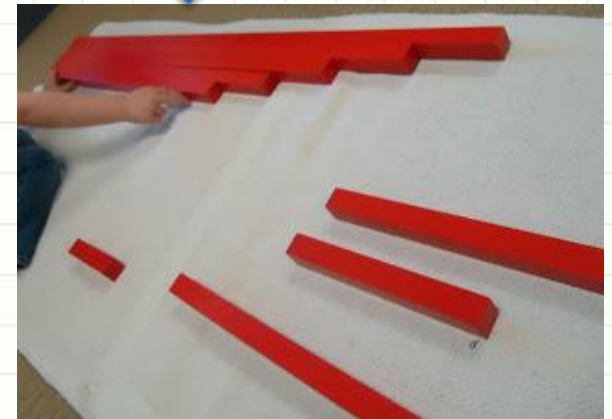
GUIA

IV. Pràctica (Principis)

- Isolar una dificultat en cada cas:
(\approx Zona de Desenvolupament Proper, de Vygotski)

De 3 a 2 dimensions

De 2 a 1 dimensió

- Facilitar la manipulació i la repetició:

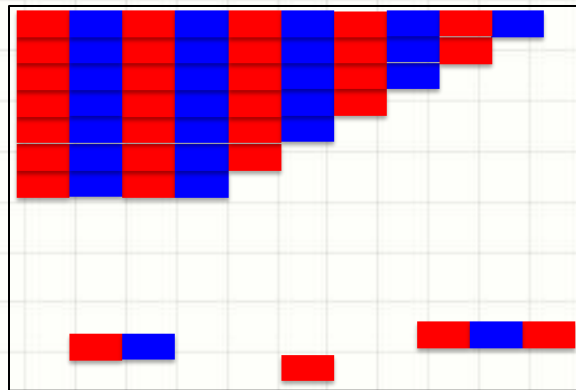
L'autocorrector és el forat per a cada cilindre.

- Anar d'allò més simple a allò més complex:

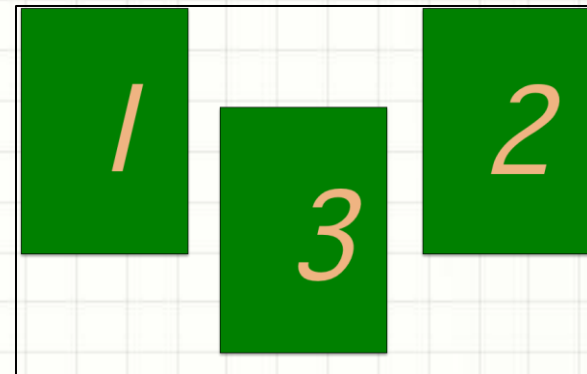
- Passar d'allò més concret/ tangible (material) a allò menys concret (idea):

Les Barres Numerals

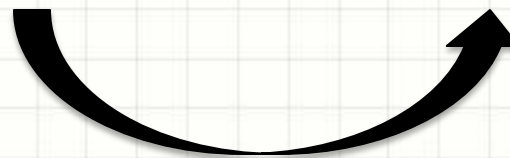

+ Concret

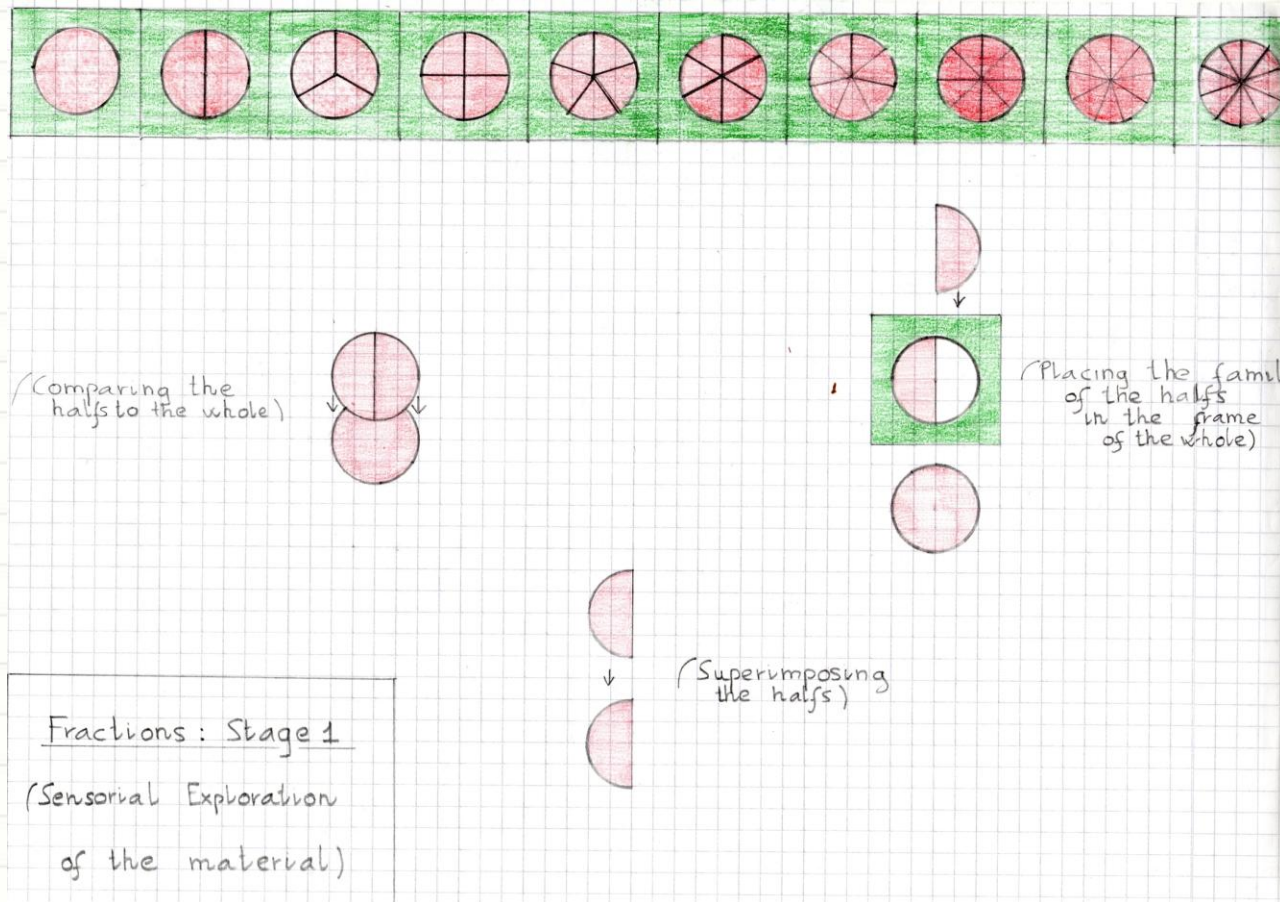
Els nombres de sorra

- Concret

- Donar la visió del tot i després de les parts:

- S'ha de seguir el procés d'aprenentatge humà:
 - Introducció de la idea (Presentació)
 - Experiència (Exercicis)
 - Estadi de verificació (Jocs)

Un exemple d'això seria la lliçó en tres períodes.

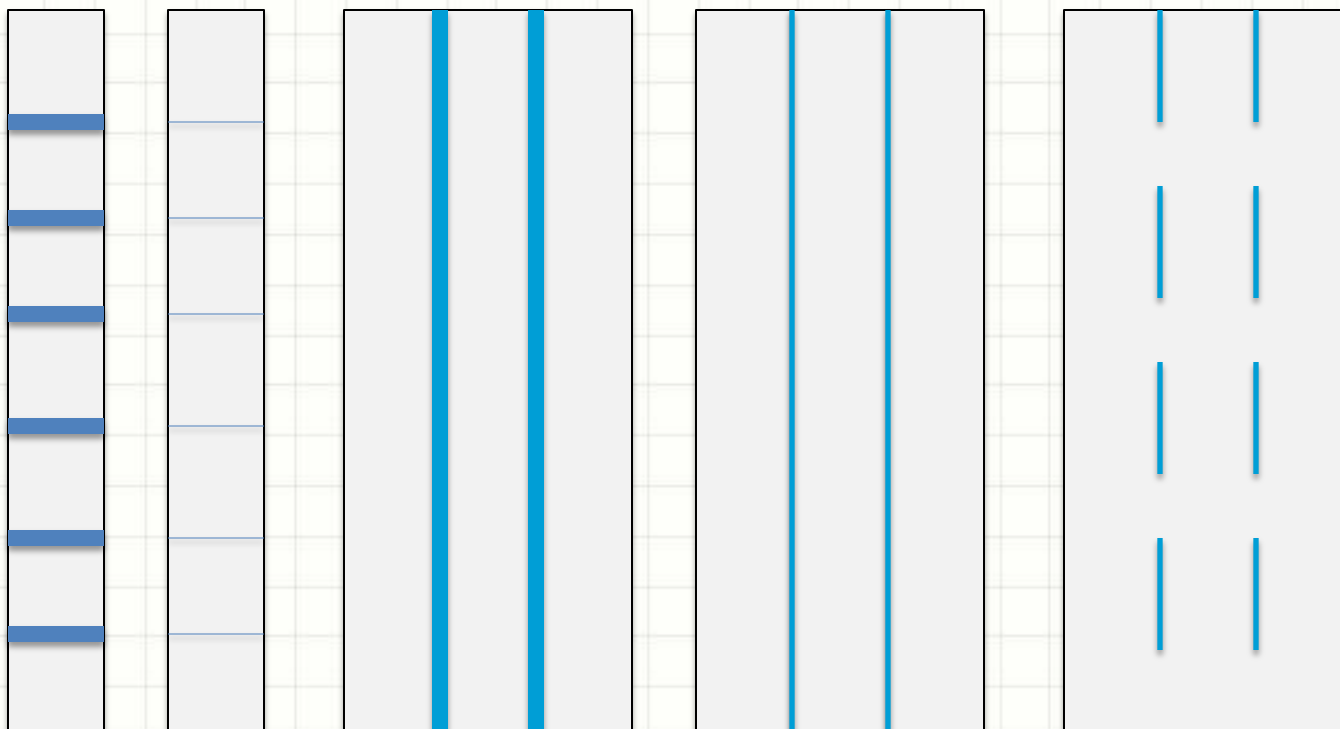
<https://www.youtube.com/watch?v=T0BzZycy91Y>

V. CONCLUSIÓ

Aquests principis es poden adoptar en qualsevol ambient educatiu.

Exemple: Una possible activitat de retallar

Fer trenes

Material fet
per Emily
Jones (Guia
Montessori).

VI. RECURSOS

1. Bibliografía

GRAZZINI, Camillo “The four planes of development: a constructive rhythm of life” (1988). In: *Montessori today*. - Vol. 1 (jan./feb. 1988), n. 1- . - London : The Montessori Publishing company, p 7-8.

MONTESSORI, Maria (1988) “Chapter 3- The Environment””. In: *The Discovery of The Child*, Oxford: Clio Press, p. 48-49.

MONTESSORI, Maria (1991) “Chapter 5- Environment”. In: *The Advanced Montessori Method (Volume 1)*, Oxford: Clio Press, p. 111-118.

MONTESSORI, Maria (1989) “Part II Chapter 3- The Nebulae”. In: *The Formation of Man*, Oxford: Clio Press, p. 54-72.

MONTESSORI, Maria (1988) *The Absorbent Mind*, Oxford: Clio Press.

MONTESSORI, Maria (1983) *The Secret of Childhood*, London: Sangam Books.

MONTESSORI, Mario M. (2003) *The Human tendencies and Montessori Education*, Association Montessori Internationale.

2. Conferències

LIVINGSTON, Louise, *The Human Tendencies lectures*, 18-19/09/2012, Maria Montessori Institute.

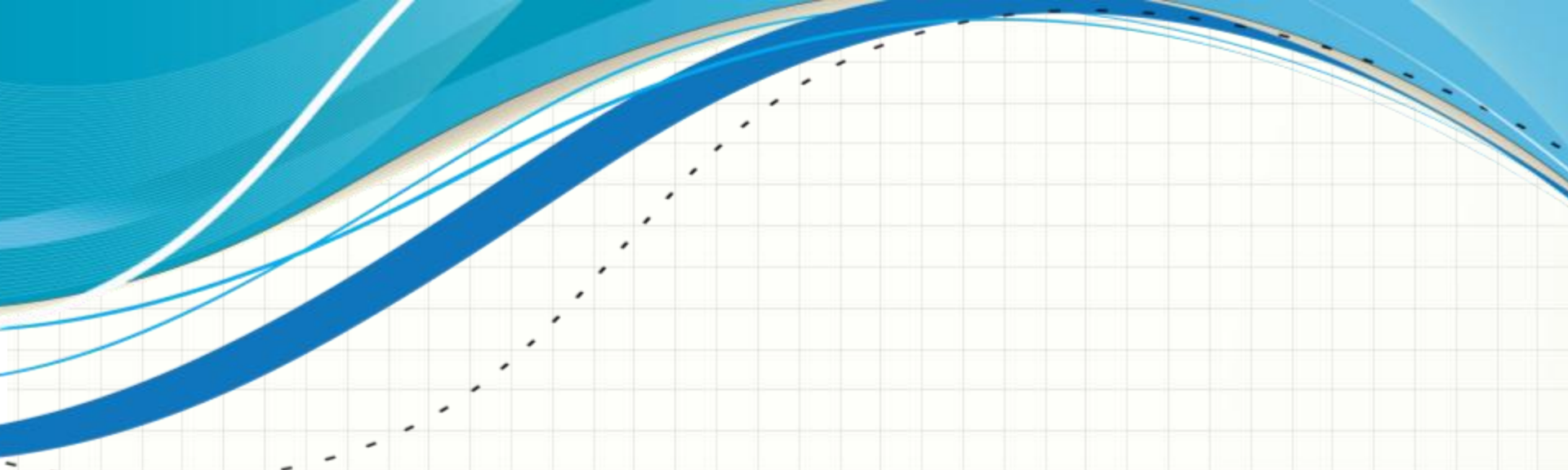
LIVINGSTON, Louise. *The Sensitive Periods Lecture*, 01/10/2012, Maria Montessori Institute.

FERRERA, Cheryl, *The Planes of Development lectures*, 24-25/09/2012, Maria Montessori Institute.

FERREIRA, Cheryl, *The Prepared Environment from 0-6*, 02/10/2012, The Maria Montessori Institute.

TAYLOR, Vikki. *The Absorbent Mind Lecture*, 27/09/2012, Maria Montessori Institute.

TAYLOR, Vikki , *The Prepared Environment from 3-6*, 02/10/2012, The Maria Montessori Institute.

3. Filmografia

WESTON, Jonah (2003) "Wild Child". In: *Bodys Shock*. Season 1 Episode 2.

4. Webgrafia

<http://educationofours.blogspot.com.es/2012/02/brown-stair-with-lesson.html>

<http://montessoricommons.cc/pouring-grains-using-two-jugs/>

http://montessorimaterials.com/products/practical-life-sort_by=model&sort_order=ASC&page=9

<http://montessoritoys.com/montessori-activity-review-knobbed-cylinder-blocks/>

<https://www.pinterest.com/pin/84935142948725349/>

<http://shekoschool.weebly.com/practical-life/archives/09-2014>

<http://tothelesson.blogspot.com.es/2012/05/back-to-basics.html>

<http://undercroft.org/montessori-learning-materials>